

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет науки і технологій

Кафедра обробки металів тиском ім. акад. О.П. Чекмарьова

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В. о. ректора УДУНТ, проф.

Олександр ПІШНЬКО

10 2022 р.

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 13 Механічна інженерія

Спеціальність 136 Металургія

Освітня програма «Технології та обладнання обробки металів тиском»

м. Дніпро
2022

ПЕРЕДМОВА

Наскрізню програму складено на підставі «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.93р. № 93, «Положенням про організацію та проведення практичної підготовки студентів Українського державного університету науки і технологій», затвердженого Вченою радою УДУНТ та введеного в дію наказом ректора № 11 від 14 лютого 2022 року, освітньої програми «Технології та обладнання обробки металів тиском», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 136 «Металургія».

Укладачі: доц., канд. техн. наук Дмитро КОНОВОДОВ
(звання, науковий ступінь) (підпис) (ім'я, прізвище)

Програма ухвалена Групою забезпечення якості освітньої програми «Технології та обладнання обробки металів тиском» «21» вересня 2022 р. (протокол № 2)

Гарант ОП доц., канд. техн. наук Андрій САМСОНЕНКО
(звання, науковий ступінь) (підпис) (ім'я, прізвище)

Програма погоджена кафедрою обробки металів тиском ім. акад. О. П. Чекмарьова

«29» серпня 2022 р. (протокол № 8)

В. о. завідувача
кафедри доц., канд. техн. наук Олександр БОБУХ
(звання, науковий ступінь) (підпис) (ім'я, прізвище)

Програма погоджена кафедрою покриттів, композиційних матеріалів і захисту металів

«8» вересня 2022 р. (протокол № 1)

В. о. завідувача
кафедри доц., канд. техн. наук Анатолій КОВЗІК
(звання, науковий ступінь) (підпис) (ім'я, прізвище)

Погоджено:

Керівник виробничої,
навчальної практики УДУНТ Григорій МІЗІН
(підпис) (ім'я, прізвище)

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	4
2 ВИДИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ	6
3 БАЗИ ПРАКТИКИ.....	7
4 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ	8
4.1 Порядок планування та проходження практики.....	8
4.2 Обов'язки студентів щодо проходження практики.....	10
4.3 Керівництво практикою.....	10
5 ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМИ ТА МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ.....	11
6 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗВІТІВ, ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ.....	12

ВСТУП

Наскрізна програма практика є основним навчально-методичним документом, що визначає мету, зміст та порядок проведення виробничих практик, які є обов'язковою складовою програми підготовки студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Технології та обладнання обробки металів тиском» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 136 «Металургія»

Програма укладена на підставі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 136 «Металургія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 04.10.2018 р. № 1072, освітньо-професійної програми «Технології та обладнання обробки металів тиском» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.93р. № 93, «Положення про організацію та проведення практичної підготовки студентів Українського державного університету науки і технологій», затвердженого вченою радою УДУНТ, введеного в дію наказом ректора №11 від 14.02.22 року з урахуванням існуючих баз практики та особливостей галузі, де будуть працювати випускники після закінчення навчання.

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Практика студентів є невід'ємною складовою підготовки фахівців з вищою освітою. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок за відповідною спеціальністю.

Метою практичної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Технології та обладнання обробки металів тиском» спеціальності 136 «Металургія» є набуття компетентностей, передбачених освітньою програмою, формування та розвиток у студентів професійних навичок в умовах конкретного виробництва, оволодіння сучасними методами та формами організації праці, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності.

Кожен вид практики має власні, більш конкретні цілі, які визначаються робочими програмами відповідних практик.

Виконання програм практик під час навчання за освітньо-професійною програмою «Технології та обладнання обробки металів тиском» спільно з опануванням інших освітніх компонент, має забезпечити набуття здобувачами вищої освіти наступних компетентностей:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність працювати в команді;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- критичне осмислення наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів, необхідних для професійної діяльності в сфері металургії;
- усвідомлення вимог до діяльності в сфері спеціалізації, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку;
- усвідомлення характеристик специфічних матеріалів, обладнання, процесів та продуктів відповідної спеціалізації.
- навички здійснення безпечної діяльності, прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність застосовувати і інтегрувати знання і розуміння інших інженерних спеціальностей.
- усвідомлення характеристик специфічних матеріалів, обладнання, процесів та продуктів відповідної спеціалізації;

Результатом успішного завершення повного циклу практичної підготовки є досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

- вміння здійснювати пошук літератури, консультуватися і критично використовувати наукові бази даних та інші відповідні джерела інформації з метою детального вивчення і дослідження інженерних питань відповідно до спеціалізації;
- вміння поєднувати теорію і практику для вирішення інженерних завдань відповідної спеціалізації металургії;
- розуміння особливостей матеріалів, що застосовуються, обладнання та інструментів, інженерних технологій і процесів, а також їх обмежень відповідно до спеціалізації;
- знати сортамент та основні характеристики якості заготовок та

металопродукції і вміти користуватись нормативними документами, що регламентують вимоги до них.

Конкретизація компетентностей та програмних результатів навчання з кожного виду практики, наведено у відповідних робочих програмах.

2 ВИДИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Освітньо-професійною програмою «Технології та обладнання обробки металів тиском» передбачено проведення виробничої (технологічної) та переддипломної практики.

Виробнича (технологічна) практика передбачає:

- вивчення технологічних процесів, що відбуваються на металургійному виробництві, складу та характеристик устаткування основних цехів;
- вивчення структури та взаємозв'язку між підрозділами, що забезпечують обробку металів;
- вивчення послідовності технологічних операцій при виробництві основного асортименту підприємства;
- вивчення температурних та швидкісних параметрів режимів обробки металу, їх специфічних показників;
- набуття практичних навичок з опрацювання технічної літератури;
- закріплення і поглиблення знань з навчальних дисциплін професійного спрямування.

У відповідності до цього завданнями виробничої практики є:

- набуття практичних навичок з аналізу технологічного процесу, вибору його оптимального варіанту та устаткування;
- знайомство з організацією контролю якості продукції;
- знайомство з основними видами браку та методами їх усунення;
- вивчення нормативно-технічної документації;
- вивчення питань охорони праці, пожежної безпеки та захисту навколишнього середовища;
- вивчення питань зниження собівартості продукції, підвищення її конкурентоспроможності на ринку.

Переддипломна практика є завершальним етапом практичної підготовки здобувачів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Технології та обладнання обробки металів тиском» першого (бакалаврського) рівня вищої

освіти. Вона проводиться з метою узагальнення і вдосконалення здобутих студентами знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом та готовності до самостійної трудової діяльності, а також збору матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.

Терміни проведення та тривалість кожного виду практики визначено відповідною освітньо-професійною програмою (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Терміни проведення та тривалість видів практики

Вид практики	Семестр (напівсеместр) проведення	Обсяг, кредити ЄКТС	Тривалість, тижні
Виробнича (технологічна)	VI (12)	6	4
Переддипломна	VII (16)	3	2

Зміст виробничої (технологічної) та переддипломної практики визначається відповідними робочими програмами, які розробляються на основі даної наскрізної програми, погоджуються випусковою кафедрою, ухвалюються Групою забезпечення якості освітньої програми «Технології та обладнання обробки металів тиском» (ГЗЯОП) та затверджуються першим проректором УДУНТ.

3 БАЗИ ПРАКТИКИ

Базами практики студентів можуть бути підприємства, установи та організації відповідного профілю, як в Україні, так і за її межами. Базою практики також може бути випускова кафедра УДУНТ, науково-дослідницькі та проектно-конструкторські інститути.

Визначення баз практики здійснюється випусковою кафедрою на основі договорів та пропозицій щодо баз практики, наданих відділом зав'язків з виробництвом, або прямих договорів з підприємствами.

У випадку підготовки фахівців за замовленням підприємств, організацій, установ, фізичних осіб бази практики визначаються умовами договору.

Студенти можуть самостійно, з дозволу випускової кафедри, підбирати для себе базу практики. У такому випадку вони мають надати гарантійний лист відповідного підприємства, установи, організації, який є підставою для

укладання договору та направлення студента на практику на зазначене підприємство.

Підприємства, організації, установи, які використовуються як бази практики, повинні відповідати таким вимогам:

- забезпечувати виконання у повному обсязі програми практики;
- мати виробничі підрозділи, що відповідають спеціальності 136 «Металургія»;
- забезпечувати кваліфіковане керівництво практикою студентів;
- надавати студентам можливість працювати під час практики на штатних посадах (за наявності відповідних вакансій), робота на яких відповідає програмі практики;
- надавати студентам право користуватися бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства;
- мати перспективу працевлаштування випускників університету.

Остаточне визначення баз практики відбувається в терміни, які встановлюються наказом ректора університету про організацію та проведення практично підготовки студентів.

4 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

4.1 Порядок планування та проходження практики

Підставою для проведення виробничої практики є наказ ректора про професійну підготовку студентів, в якому визначаються строки та заходи з організації і проведення практики у поточному навчальному році, встановлюються підрозділи та особи, відповідальні за їх здійснення.

Випускова кафедра у встановлений наказом термін подають до в до відділу зав'язків з виробництвом замовлення щодо місць проходження практики студентами, що навчаються за освітньою програмою «Технології та обладнання обробки металів тиском».

Студенти, які самостійно обрали і погодили з випусковою кафедрою базу практики, не пізніше ніж за три місяці до початку практики надають до відділу зав'язків з виробництвом гарантійні листи щодо згоди підприємства на проходження практики студентом. На підставі цих листів оформлюються відповідні договори.

Випускова кафедра на підставі договорів, не пізніше ніж за місяць до початку відповідного виду практики, уточнює у відділі зав'язків з виробництвом списки студентів за кожною базою практики, готує та узгоджує проекти наказів про проходження студентами практики.

Наказ про проведення практики готується викладачем, відповідальним за практичну підготовку студентів випускової кафедри, не пізніше, ніж за 3 тижні до початку практики. Зміни до цього наказу, які пов'язані з уточненням місць проходження практики, прізвищ студентів та керівників практики, мають бути внесені не пізніше дати початку практики. Якщо під час проведення переддипломної практики виникає необхідність у корегуванні теми кваліфікаційної роботи, відповідні зміни можуть бути внесені до наказу не пізніше двох тижнів після звершення переддипломної практики.

Після видання наказу про направлення студентів на практику, випускова кафедра оформлює відповідні направлення.

Не пізніше ніж за тиждень до початку практики, випускова кафедра проводить збори студентів за участі керівників практики, де студентів інформують про терміни та порядок проходження практики. На збори з переддипломної практики запрошуються викладачі інших кафедр, які є консультантами розділів кваліфікаційних робіт.

На зборах студентам видають всі необхідні документи для проходження практики: направлення на практику, щоденник практики, бланк повідомлення про прибуття студента на практику (у разі розміщення бази практики за межами м. Дніпро), індивідуальне завдання, витяг з наказу ректора (за потреби), методичні рекомендації тощо.

Студенти, які направляються на переддипломну практику, отримують заповнений бланк завдання за встановленою формою.

Під час зборів проводиться інструктаж щодо техніки безпеки при проходженні практики з обов'язковим заповненням журналу встановленої форми та підписами студентів.

Після прибуття на базу практики студенти мають надати до підрозділу, відповідального за організацію практики, направлення на практику, отримати інструктаж з охорони праці та техніки безпеки, який проводиться відповідним підрозділом підприємства, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

4.2 Обов'язки студентів щодо проходження практики

Студенти при проходженні практики зобов'язані:

- прибути на організаційні збори та отримати у керівника практики всі документи (направлення на практику, бланк повідомлення про прибуття студента на практику, програму практики, щоденник практики, індивідуальне завдання та інш.), необхідні для проходження практики, та консультацію щодо їх оформлення;

- своєчасно прибути до бази практики;

- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, вести щоденник практики;

- у разі розміщення бази практики за межами м. Дніпро, у триденний термін після початку практики надати керівнику практики від випускової кафедри оформлене належним чином повідомлення про прибуття на практику;

- своєчасно оформити звіт та скласти залік з практики.

Під час перебування на підприємстві студент цілком додержується правил внутрішнього розпорядку та дисципліни праці, які встановлені для робочих та службовців.

4.3 Керівництво практикою

Безпосереднє керівництво і контроль виконання програми практики забезпечують відповідні випускові кафедри разом із керівниками від баз практики.

Керівник практики від кафедри:

- контролює підготовленість баз практики, їх відповідність вимогам програми практики;

- надає пропозиції щодо розподілу студентів за базами практики;

- на підставі наказу ректора про проведення практики оформляє направлення на практику;

- забезпечує проведення організаційних заходів щодо проходження студентами практики, зокрема проводить інструктаж з охорони праці та техніки безпеки з обов'язковими підписами студентів у журналі встановленої форми;

- перед початком практики, надає студенту необхідні документи (індивідуальне завдання на практику, щоденник практики та ін.);

- узгоджує з керівником практики від бази практики календарний план та індивідуальні завдання;
  - контролює дисципліну студентів, дотримання ними графіка проходження практики, відстежує своєчасність прибуття студентів до бази практики;
  - контролює відвідування студентами бази практики та виконання ними правил внутрішнього трудового розпорядку;
  - забезпечує методичну допомогу при виконанні студентами програми практики, своєчасність і правильність виконання завдань;
  - проводить консультації щодо обробки зібраного матеріалу, інформує студентів про порядок надання звітів;
  - приймає звіти студентів у складі комісії, виставляє залік до залікової відомості;
  - складає звіт про проведення практики та надає його завідувачу кафедри.
- Керівник від бази практики:
- контролює забезпечення належних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки; виконання правил внутрішнього розпорядку;
  - організовує практику згідно програми, забезпечує виконання графіків проходження практики у структурних підрозділах підприємства,
  - ознайомлює практикантів з організацією роботи на конкретному робочому місці;
  - надає студентам-практикантам допомогу по збору необхідних матеріалів для написання звіту;
  - складає відгук про практику на кожного студента, у відгуку відображає виконання програми практики, відношення студента до роботи, дотримання правил внутрішнього розпорядку, якість виконання звіту з практики.

5 ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМ ТА МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Керівник від випускової кафедри контролює проходження студентами переддипломної практики. Він проводить консультації та бесіди, перевіряє зібрані матеріали та звіт у процесі його написання, підписує щоденник практики. Керівник практики від кафедри стежить за відповідністю змісту практики робочій програмі та надає консультації щодо реалізації індивідуального завдання.

Безпосереднє керівництво практикою в місці її проходження здійснює керівник від бази практики. Він керує практикою щоденно, контролює виконання студентами правил техніки безпеки, трудову і виробничу дисципліну, систематичність та якість поточної роботи студентів при проходженні практики на підприємстві, виконання ними правил внутрішнього розпорядку, організовує екскурсії та проводить бесіди й консультації з конкретних питань виробництва.

Керівник від бази практики допомагає студентам під час збору даних для звіту та виконання індивідуального завдання, контролює ведення студентами щоденника та підписує його по завершенню практики. По закінченню практики він надає відгук, де дає оцінку проходження практики студентом

По завершенню практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Формою звітності студента є подання та захист звіту, відгук керівника від бази практики.

Звіт у друкованому вигляді разом з іншими документами (щоденник, відгук керівника від бази практики тощо) студент надає на рецензування керівнику практики від кафедри, отримує звіт у керівника після перевірки та вносить необхідні виправлення. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики, звіт у друкованому вигляді подається до кафедри.

6 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗВІТІВ, ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Звіт оформлюється згідно з вимогами, які встановлюються робочою програмою відповідного виду практики.

Звіт з виробничої практики захищається студентом перед комісією, призначеною завідувачем випускової кафедри. До складу комісії входять, як правило, керівники практики від кафедри, а також можуть залучатися інші науково-педагогічні працівники та керівники від баз практики. Комісія може приймати звіти у студентів на базі практики в останні дні її проходження або на кафедрі після її завершення, але не пізніше другого тижня семестру, що наступає після практики.

Під час захисту звіту оцінюється знання матеріалу в обсязі програми практики, якість та зміст звіту, враховуються оцінка керівника практики від підприємства. За результатами захисту звіту виставляється залік з практики (оцінка

«зараховано» або «не зараховано»).

Звіт з переддипломної практики приймає керівник кваліфікаційної роботи, який є керівником практики від кафедри.

За результатами захисту звіту проставляється залік з практики. Оцінка заліку вноситься до залікової відомості та до індивідуального плану (залікової книжки) студента. Оцінка з практики, нарівно з оцінками з інших дисциплін, характеризує успішність навчання студента та враховується при визначенні рейтингу студента та призначенні академічної стипендії.

Якщо програма практики не виконана студентом або отримано незадовільний відгук керівника від бази практики, йому може бути надана можливість повторного проходження практики у вільний від навчання час за рішенням завідувача випускової кафедри. У цих випадках, порядок та терміни проходження практики визначаються окремим наказом. Студент, який отримав негативну оцінку вдруге, відраховується з університету.

За результатами захисту студентами звітів з практики випускова кафедра подає до відділу зав'язків з виробництвом звіт про результати проведення практики з пропозиціями щодо удосконалення її організації.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні випускової кафедри університету.